1945 оной февралиин
21
СРЕДА
№ 35 (4671)
Сэн 20 мун.

Бүхы оронуудай пролетаринар нэгэдэгты!

Буряад-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБКОМОЙ ба УЛАН-УДЫН ГК-гэй болон БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН

Хабарай тарилгые хүсэн түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтая!

Үндэр баян ургаса хуряажа эхэ орон болон фронтоо элбэг ехэ талха таряагаар хангаха уялгануудаа колхозно таряашад дайн сэрэгэй жэлнүүдтэ арюунаар дүүргэжэ байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ элбэг дэлбэг ургаса хуряаһан манай республикын түрүү зэргын колхозууд гүрэндөө шэлэмэл таряа түсэбһөө гадуур тушааһан байха юм. Хабарай тарилгада хаһа болзор соонь эрхим шанартайгаар бэлэдхэһэн Байкало-Кударын аймагай «Майн 1», Хэжэнгын аймагай «Ударник, Түнхэнэй аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозууд, Заиграйн аймагайНово-Брянска сельсоведэй Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Киселевой ефремовскэ звено болон бусад хэдэн олон колхоз, бригада, звенонууд үндэр баян ургаса хуряажа республика соогоо суурхаһан байна.

Нёдондонойнтоо амжалтануудые улам арбидхажа, үшөө үндэр ургаса туйлахын хойноһоо эрмэлзэһэн эдэ колхоз, бригада, звенонууд мүнөө жэлэй тарилгада баһал эртэнһээ хойшо һайнаар бэлэдхэжэ эхилээ. Агротехническэ хэмжээ-ябуулга, хүдөө-ажалай машина зэмсэгүүдэй заһабарилга, үрһэ хаалга гэхэ мэтээ эдэөн шэнгеэр дүүргэһэн колхоз, бригада, звенонууд үдэр бүри олошорно. Закаменай аймагай олон колхозууд Буряад-Монголые сагаангвардеецүүд болон интервентнүүдһээ сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ойн урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһоо хойшо хабарай тарилгада бэлэдхэлээ эршэмтэйгээр ябуулжа захалаа. Тус аймагай Цакирай сомоной Ленинэй нэрэ-

жэтэ, «III Интернационал» колхозууд тарилгада бэлэдхэлэйнгээ хамаг бүхы хүдэлмэриие дүүргэһөн байха юм. Закаменай аймаг агротехническэ хэмжээ-ябуулганууды үнгэргэхэ, хүдөө-ажалай машина зэмсэгүүдые заһабарилха түсэбүүдээ дүүргэлтээр республика соо түрүүлэнхэй. Эндэхи колхозууд поли дээрэ саһа тогтоохо түсэбөө 127 процент дүүргэһэн байна. Тэрэшэлэн борной заһабарилха түсэбөө аймагаараа 143,3 процент, сеялкэ—100, плуг—98,2 процент дүүргэһэн байха юм.

Республикын түрүү машинно-тракторна станцинууд хабарай полевой хүдэлмэриие хүсэн түгэс бэлэдхэлтэй угтахаар зэһэжэ байнхай. Хэжэнгын, Ехэ-Кударын МТС-үүд трактор заһабарилха жэлэйнгээ түсэбүүдые үни хада дүүргэһэн байна.

Зүгөөр, олонхи аймаг, колхозууд хабарай тарилгада бэлэдхэлые нобшоруулһаар байха юм. Заиграйн, Зэдын, Бичурын, Кяхтын, Хориин болон бусад аймагууд үрһэ хаaха, сэбэрлэхэ, агротехническэ хэмжээ-ябуулганууды үнгэргэхэ тарилтын шухала хүдэлмэринүүдые болошогүйгөөр һаатуулжа байна. Мүн Тарбагатайн, Жиримскэ, Ново-Брянска, Окино-Ключевскэ МТС-үүд полевой хүдэлмэридэ яшагүй муугаар бэлэдхэжэ байха юм. Эдэ МТС-үүд трактор машинануудые заһабарилха жэлэйнгээ түсэбүүдые дүүргэхээ яагаашье дүй байһаар.

Хабарай тарилгын эхилхэ саг газаа орожо ерээ. Тиимэ тула бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэри ээ-

гэһээр дүүргэгдэхэ зэргэтэй. Үрһэ хааха, сэбэрлэхэ, агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэхэ, хүдөө-ажалай машина зэмсэг, трактор заһабарилха талаар ехэхэн дутуутай байһан аймаг, колхоз, МТС-үүд таһалдалаа энэ дары усадхаха эрид хэмжээнүүдые хараалха сагынь тулаа. Үндэр ургаса хуряаха ябадал бэлэдхэлһээ дулдыдадаг туладань тарилгые хүсэн түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха хэрэгтэ МТС, колхозуудай хамаг бүхы хүсэн элсүүлэгдэхэ зэргэтэй.

Агротехническэ хүдэлмэрилэгшэд тарилгада эрхим шанартайгаар хаһа болзор соонь бэлэдхэхэ ябадалда гол үүргэ дүүргэхэ өөһэдынгөө харюусалгануудые мүнөө үедэ улам шангадхаха байна. Һаяхан болоһон агрономуудай республиканска зүблөөндэ хабаадагшад тэндэ хараалагдаһан шухала хэмжээнүүдые нютаг дээрээ бэелүүлэн үндэр ургаса хуряаха хэрэгтэ эршэмтэйгээр оролсохо уялгатай.

Буряад-Монголые сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй алдарта ойн үдэр хүртэр 9 хоног үлэбэ. Эдэ үдэрнүүдтэ хамаг бүхы хүдэлмэреэ эрхим шанартайгаар түргэн дүүргэжэ алдарта ойе ажалай шэнэ амжалтануудаар угтахын түлөө колхозник бүхэн үдэр һүнигүй тэмсэхэ уялгатай.

Нүхэд колхознигууд, МТС, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, таряаналай специалистнар! Ойн үдэр хүртэр үлдэһэн үсөөхэн үдэр соо социалистическэ мүрысөөнэй эршые улам шангадхажа укаһан малгайгаа абангүйгөөр хүдэлмэрилэе.

ВКП(б)-гэй Центральна Комитет ба СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй амаршалга

Советскэ Союзай Маршал нүхэр С. К. Тимошенкодэ

ВКП(б)-гэй Центральна Комитет ба ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Совет болбол Улаан Армиин эрхим полководецүүдай нэгэн ба Советскэ Союзай зэбсэгтэ хүсэнүүдые эмхидхэгшэдэй нэгэн болохо Таниие таби наһа хүсэһэн үдэртэйтнай амаршалнад. ВКП(б)-гэй Центральна Комитет ба ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Совет болбол манай Эхэ орониие жаргуулан саашадаа үрэ болбосоролтэйгоор хүдэлмэрилхын тулада элүүр мэндэ ба хүсэ шадал түгэлдэр ябахыетнай хүсэн юрөөнэ.

Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин Центральна Комитет.

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Совет.

Түүхэтэ ойн хүндэлэлдэ

«Кооператор-комсомолец» артелиин коллективэйхид хоёр һарынгаа түсэб февралиин 25-да 100 процент дүүргэхэбди гэһэн социалистическэ уялга абаһан байгаа.

Тус коллективэйхид түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, цех ба бригада бүхэнөөрөө социалистическэ мүрысөөс үргэнөөр дэлгэрүүлһэн ба тэрэ мүрысөөгөө саг үргэлжэ шалгажа үзэдэг байба. Артелиин түрүү цехүүд абаһан уялгаяа үнэн хэрэгээрээ бэелүүлнэ. Малгай оёдог цехын № 2 отделени (даагшань нүхэр Смирнов) мүрысөөндэ оролсоходоо һарынгаа түсэб 115 процент дүүргэхэ уялга абаһан аад, январь һарынгаа түсэб 122 процент, арһа элдүүрилдэг цех (даагшань нүхэр Матрошин) түсэбөө 120 процент дүүргэбэд.

Мүн тэрэшэлэн час заһабарилха мастерской (даагшань нүхэр Алашкевич) январь һарынгаа түсэб 109 процент дүүргэжэ, февраль һарын арбан үдэрэй түсэб 36,6 процент, оёдолой цехын № 9 отделени (даагшань нүхэр Ширков) январь һарынгаа түсэб 126 процент ба мүн оёдолой цехын № 3 отделени—107 процент дүүргэбэд.

Үргэнөөр дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оёдолшод нүхэд Истратанцева, Копыловская, Шеверская ба бусад ажалай үндэр үрэдүүдые туйлажа, түрүүлжэ ябанад.

Иигэжэ тус артелиинхид хэлэһэнээ хүрэжэ, республикынгаа алдарта 25 жэлэй ойе ажалай амжалтануудаар угтахын түлөө тэмсэжэ ябанад.

Черняховский И. Д.

СССР-эй Совнарком, СССР-эй Оборонын Наркомат ба ВКП(б)-гэй ЦК-һаа

СССР-эй Арадай Комиссарнарай Совет, СССР-эй Оборонын Арадай Комиссариат ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитет болбол большевистскэ партиин үнэн хүбүүн, Улаан Армиин эрхим һайн хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн болохо—3-дахи Белорусска фронтые Командалагша армиин генерал Черняховский Иван Данилович гэгшэ Зүүн Пруссида байлдаануудай болоһон газар дээрэ хүндөөр шархатажа февралиин 18-да наһа бараһан тушаань гүнзэгы гашуудалтайгаар мэдээсэнэ.

Гүрэн хадаа Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай ябаса дундуур ургаж гараһан эгээл талантай залуу полководецүүдай нэгэн болохо нүхэр Черняховскиие гээбэ.

Армиин генерал Черняховскиин сэрэгүүдэй немецкэ булимтарагшадһаа сүлөөлһэн Литовско Советскэ Республикын столица — Вильнюс городто армиин генерал И. Д. Черняховскиин хүдөөлүүлгэ болохо байна.

Хүдөөлэлгэнь гүрэнэй хүзүүн дээрэ абтаа.

Вильнюс городто памятник табижа, армиин генерал Черняховскиин дурасхаал мүнхэжүүлэгдэхэ юм.

Литовско ССР-эй Совнаркомһоо ба Литвын КП(б)-гэй Центральна Комитетһээ

Литовско ССР-эй Арадай Комиссарнарай Совет ба Литвын КП(б)-гэй Центральна Комитет болбол большевистскэ партиин үнэн хүбүүн, Улаан Армиин эрхим һайн хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн—3-дахи Белорусска фронтые Командалагша армиин генерал ЧЕРНЯХОВСКИЙ Иван Данилович гэгшын Зүүн Пруссида [illegible] 18-да наһа бараһан тухайн хүндөөр шархатажа, февралиин [illegible] сэнэ.

Литовско арадые сүлөөлхэ хэрэгтэ өөрынгөө хүсэ ба эрдэм бэлигые үгэһэн эгээл талантта полководец нүхэр Черняховскийн тухай дурасхаал литовско арадай дунда хэтэ мүнхэдөө байха.

Черняховский И. Д.

Зүүн Пруссида байлдаанай газар дээрэ хүндөөр шархатаһанайнгаа һүүлээр армиин генерал ЧЕРНЯХОВСКИЙ Иван Данилович нүгшэбэ.

Нүхэр Черняховский болбол Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай герой ба Улаан Армиин эрхим полководец гэжэ бүхы советскэ арадта мэдээжэ.

18 наһанһаан хойшо нүхэр Черняховский болбол взводой командирһаа эхилээд Улаан Армиин артиллерийскэ, танк ба буудалгын сэрэгүүдэй дивизиин ба корпусэй командир хүртэрөө Улаан Армиин зэргэдэ таһаралтагүй ябаһан байгаа. 1942 ондо нүхэр Черняховский армиие Командалагшын тушаалда, 1944 ондо фронтын сэрэгүүдые Командалагшада томилогдобо. Советско-германска фронтын эдибхитэ участогууд дээрэ армиин Командалагша ба фронтын Командалагша боложо, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай жэлнүүдтэ үнгэрһэн тэрээнэй дайшалхы зам болбол Воронежһоо Тарнополь хүртэр ба Оршаһоо Кенигсберг хүртэр илалта түгэс добтолгонуудаар тэмдэглэгдээ.

Нүхэр Черняховскиин нэрэ болбол Улаан Армиин дайшалхы ябуулгануудай ябаса дундуур Верховно Главнокомандалагша Советскэ Союзай Маршал нүхэр Сталинай олон приказууд соо тэмдэглэгдээ.

Советскэ Правительство болбол хоёр дахин Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгожо, Улаан тугай дүрбэн орденоор, Богдан Хмельницкиин 1-дэхи зэргын орденоор, Кутузовай 1-дэхи зэргын орденоор, Суворовой 1-дэхи зэргын хоёр орденоор шагнажа, нүхэр Черняховскиие дээдэ шагналнуудаар хэдэн дахин тэмдэглээ һэн.

Советскэ Эхэ оронойнгоо илалтын түлөө тэмсэлдэ өөрынгөө шэн зоригто хэрэгүүдээр Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайн соогуур добжэһэн нүхэр Черняховский болбол советскэ арад ба бүхы Улаан Армиин зүгһөө гүн ехээр хүндэлэгдэдэг болоо.

Ленин-Сталинай партиин хэрэгтэ үнэн сэхээр ябаһан нүхэр Черняховский болбол бүхы өөрынгөө амя бэеые бүримүһэн эсэстэнь хүртэр Улаан Армида ба советскэ Эхэ орондоо үгэһэн байна.

Армиин генерал нүхэр Черняховскиин илалтатайгаар хөөжэ бүтээжэ ябаһан хэрэг хэтэ мүнхэдөө оршохо байна.

ЖУКОВ, ВАСИЛЕВСКИЙ, ВОРОШИЛОВ, ТИМОШЕНКО, БУДЕННЫЙ, ШАПОШНИКОВ, БУЛГАНИН, ЩЕРБАКОВ, АНТОНОВ, ГОВОРОВ, БАГРАМЯН, МАКАРОВ, ХОХЛОВ, РОКОССОВСКИЙ, КОНЕВ, ПЕТРОВ, МАЛИНОВСКИЙ, ТОЛБУХИН, ВОРОНОВ, ХРУЛЕВ, ЯКОВЛЕВ, ФЕДОРЕНКО, НОВИКОВ, ВОРОБЬЕВ, ПЕРЕСЫПКИН, ШТЕМЕНКО, КУЗНЕЦОВ. Ф. Ф. ГОЛИКОВ, СМОРОДИНОВ, ПОКРОВСКИЙ

ССР СОЮЗАЙ СОВНАРКОМДО

Фронт дээрэ нүгшэһэн армиин генерал Черняховский Иван Даниловичын гэр бүлэнэрые хангаха тухай

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Соведэй тогтоохонь:

1. Һамган Черняховская Анастасия Григорьевна, басаган Неонила ба хүбүүн Олег гэгшэдһээ бүридэһэн нүхэр И. Д. ЧЕРНЯХОВСКИИН гэр бүлэнэртэ 125.000 түхэригэй нэгэ удаагай туһаламжа үгэхэ.

2. Һамган А. Г. ЧЕРНЯХОВСКАЯДА наһан соонь һара бүри 2.000 түхэриг, басаган Неонила ба хүбүүн Олег гэгшэдтэ һургуулида һуралтаяа дүүргэтэрнь тус бүридэнь һара бүри 1.000-1.000 түхэриг хэмжээтэйгээр нүхэр И. Д. ЧЕРНЯХОВСКИИН гэр бүлэдэ персональна пенси тогтоохо.

Великобританиин Премьер-Министр господин У. Черчиллиин мэдүүлгэ

Великобританиин Премьер-Министр господин У. Черчилль Советскэ Союзһаа мордоходоо Крымдэ аэродром дээрэ февралиин 14-дэ кинохроникын микрофоной урда удаахи мэдүүлгэ хэбэ:

«Генерал-полковник Ермаченков, ородой Армиин ба Агаарай Сэрэгэй Хүсэнүүдэй офицернүүд болон солдадууд, мүн эндэ суглараһан Королевскэ Агаарай Сэрэгэй Хүсэнүүдэй офицернүүд болон солдадууд.

Дайн сэрэгээр һүйдхэгдэн һандаргагдаһан Крымдэхи энэ аэродром дээрэ бидэнэр 12 үдэрэй саада тээ газардан буугаа һэмди. Теэд тэрэнһээмнай хойшо дэлхэй дээрэ ехэ ушарал болоо. Гурбан агууехэ державын үргэлжын хани барисаан ба нүхэсэлгэ хэзээ хэзээнэйхиһээн үлэмжэ тодо ба үлэмжэ хүндэтэйгээр үргэмжэлэгдэн соносхогдобо. Мүнөө бидэнүүд хэй-апай оржной зүрхэн шулар орохо ба хүн түрэлхитэнэй улам урагшаа дабшаха ба хүгжэхэ ябадалдань һаад ушаруулхын аюулые бии болгоһон жэрхэмшэгтэ нацистска тиранние эсэслэн һалгааха болоод байнабди. Дайсап болбол энэ зам дээрэмнай өөһэдынгөө һаад хаалтануудые табяа. Теэд манай бүхы арадууд, манай гурбан арадуу болон дэлхэйн бусад олон нацинууд хамтадаа энэ һаад хаалтые бута сохин һалгааба. Эдэ бүхы тэмсэлэй авангардань ябаһан советскэ арми болбол өөһэдынгөө унтаршагүй алдар солоор бүрхөөбэ. Бидэ бүгэдэ орон бүхэндөө үлэмжэ жаргалта байдалые ба үргэн олон арад түмэнэй амгалан һайн байдалай үргалтые хангахын тулада, нацинуудайнгаа энээнһээ хойшо бузар булай агресси болон дошхон агрессиһээ айхагүй дайн сэрэгэй хүшэр хүндэ байдалда хэзээдэшье дайрагдахагүйгөөр эбтэй найрамтай гаар ажа һууха арга-боломжо олохын тулада мүнөөнэй дайн сэрэгэй дүүрэһэнэй хойто тээшье хамтадаа хүдэлмэрилхээр уялга абаба. Бидэнэй урда үүдэмнай нээгдэнхэй. Энээниие түйлахын тулада нэгэдэмэл хүсэлэлгөө, өөһэдынгөө хэлбэришэгүй һэдэлгээ, ажа ябадалайнгаа баргадашагүй эршэмые зорюулая!

Эндэ мүнөөдэр бүгэдөөрөө хамтарһандаа, эндэ таанадтай хамта байжа байгаа Королевскэ Агаар Сэрэгэй Хүсэнүүдэй подразделениин зүгһөө ородой үнэн айлшалуулга гээшые мэдэхэ аргатай болоһондо би баярланаб.

Энэ хадаа хойто үеынхидөө үрыень хүраан абаха ургасын үрһэн мүн. Тэдэ хойто үеынхид өөһэдынгөө эсэгэнэрэй мүнөө хэһэн оролдолгын үрэ болбосоролые эдлэхэ байна.

Ородой шэн зоригой ашаар гүнүүдһаа сэбэрлэгдэһэн Крымые, Россин газар дайдые орхижо мордоходоо, советскэ газарые орхижо, мордоходоо би болбол та бүгэдэндэ баясхалан хүргэнэб. Би бэлбол бүхы дэлхэй дээгүүр, бүхы гадаада далай соогуур ба дэлхэйн бүхэбэрсэгөй бүхы хүбинүүдтэ таранхай британска расын зүгһөө шэн зоригто ород арадта ба тэрээнэй армиие магтан гайхан байһанай баясхаланиие та бүгэдэдэ, Танай хүтэлбэрилэгшэдтэ, илангаяа Танай агууехэ вождь Верховно Главнокомандалагша Маршал Сталинда мэдүүлнэб. Бидэнүүд болбол энэ ехэ алдартайгаар мүлтаран гараад байһан тиимэ хүндэ зүдэрэлдэ ород арад хэзээшье бү дайрагдаһай гэжэ бурханда мүргэнэб.

США-гэй гүрэнэй секретарь господин Эд. Стеттиниусһээ СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотовто эльгээһэн бэшэг

Би болбол Советскэ Союзда Танда ба минии нүхэдтэ Та ба Танай Правительствын тон инаг һайнаар хандаһанай түлөө өөрынгөө гүн баясхалантые Тандэ мэдүүлэнгүйгөөр би үдэрые дүүргэжэ шадахагүй байнаб. Бидэ бүгэдэндэ энэ ушарал болбол түүхэтэ Крымскэ Конференци дээрэхи манай творческо ба найрамдалта нүхэсэлгын эгээ дурасхалтай ба эрхим хойнолол болобо.

Би шэнэ нүхэр олооб гэжэ мордохо дээрээ энэ үглөөгүүр аэродром дээрэ хэлэһэн үгэеэ би дахин өөрынгөө үмэнэһөө дабтахые хүсэнэб. Дайнда ба амгалан тайбан үедэшье Тантай хани найрамдалтай ба ойрын нүхэсэлгэтэй зандаа байхабди гэжэ найданаб. Калифорниһоо Таниие амаршалха байхаб гэжэ би найдан ябанаб.

Өөрынгөө үмэнэһөө үнэн зүрхэнһөө амаршалагша.

Э. Р. СТЕТТИНИУС.

Советскэ Информбюроһоо

Февралиин 19-эй оперативна мэдээн

Февралиин 19-эй туршада ЗЕМЛАНДСКА хахад арал дээрэ манай сэрэгүүд КЕНИГСБЕРГ городһоо баруулжаа һэтэ сохин гарахые эрмэлзэһэн дайсанай ябган сэрэгүүд болон таннинуудай атакые сухариюлан сохибо. Энээнтэй нэгэ доро КЕНИГСБЕРГһЭЭ урдуур манай сэрэгүүд дайсанай Зүүн Пруссиин бүлэглэлгые үгы хэхэ байлдаагаа үргэлжэлүүлжэ, КВЕНЕН, ПАРЕСКЕН, ВАНГНИК, РОЗЕНВАЛЬДЕ, ЭНГЕЛЬСВАЛЬДЕ, ЗУГНИНЕН, ЛИХТВАЛЬДЕ, ХАЙШТЕРН, ПОДЛЕХЕН, ГЕДИЛЬГЕН, КРУНЕНБЕРГ гэдэг һуурин газарнуудые эзэлэн абаа.

ГРУДЗЯНДЗ (ГРАУДЕНЦ) городһоо хойгуур ба баруун-хойгуур манай сэрэгүүд ВИСЛА мүрэнэй баруун эрье хүдар хойто зүг тээшэ добтолжо НОЙЕНБУРГ городые эзэлээ. ГРОСС КОММОРСК, УНТЕРБЕРГ, ЭСПЕНВЕРДЕР гэдэг һууриин газарнуудые эзэлэн абаһан байна. Энэ оршондо ГРУДЗЯНДЗ (ГРАУДЕНЦ) городто хүреэлэгдэһэн дайсанай гарнизониие үгы хэхэ байлдаан үргэлжэлүүлэгдэбэ.

БРЕСЛАУ (БРЕСЛАВЛЬ) городһоо баруунгуурлуур ба урдуур манай сэрэгүүд добтолгото байлдаануудайнгаа эсэстэ ОККЛИЦ, МОРШЕЛЬВИТЦ, АЛЬБРЕХТСДОРФ, ДАМСДОРФШТЕЙН, ДАНКВИЦ, КЛАЙНЕЗЕРИЦ, ГРЕГЕРСДОРФ гэдэг һуурин газарнуудые эзэлэн абаһан байна.

Энээнтэй нэгэ доро манай сэрэгүүд БРЕСЛАУ (БРЕСЛАВЛЬ) городто дайсанай бүлэглэлгые үгы хэхэ байлдаагаа хэжэ, хүреэлһэн сахаригаа уйтаруулан ТРЕШЕН, БРОККАУ, ГЕРЦОГСХУФЕН, НОЙКИРХ, ГОЛЬДШМИДЕН, ТРАУТЕНЗ... гэдэг һуурин газарнуудые эзэлэн абаа.

ДУНАЙН хойто эрьедэ КОМАРНО городһоо зүүгээр ГРОН мүрэнһөө баруугаар байһан манай сэрэгүүд дайсанай томо хүсэтэ ябган сэрэгүүд болон таннинуудай атакые сухариюлан сохёод, үсэд шанга байлдаануудые хэһэнэйнгээ һүүлээр хэдэн һуурин газарые орхиһон байна.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ тагнуулшадай бэдэрэлгэ ба хэдэн газарта бага зэргын удхашанартай байлдаанууд болобо.

Февралиин 18-да бүхы фронтнууд дээрэ 11... немецкэ танк гэмтээгдэһэн ба үгы хэгдэһэн байгаа. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 84 самолёт унагаагдаа.

★ ★ ★

◆ Кенигсберг городһоо урдуур манай сэрэгүүд дайсанай Зүүн Пруссиин бүлэглэлгые хүреэлһэн сахаригаа уйтаруулха ябадалаа үргэлжэлүүлээ. Ландсберг городһоо баруун-хойтуур Н-скэ соединениин боецууд һүниин байлдаанда немецүүдһээ хэдын участогые сэбэрлэжэ, ехээр бүхөжүүлэгдэһэн хэдэн һуурин газарнуудые эзэлэн абаба. Манай ондоо частьнууд үсэд шанга байлдаануудые хэһэнэйнгээ һүүлдэ Пассарге мүрэниие гаталан гараад, тэрээнэй зүүн бэедэ Груненберг гэдэг тосхониие эзэлээ. Дайсан хэдэн дахин контратака хээ. Теэд, алдаһан позицинуудаа тэхэрюулэн абаха гэһэн гитлеровецүүдэй бүхы һэдэлгэнүүд буруу һүрэһэн байна. Тус участок дээрэ байлдаануудай ябаса дундуур немецүүд амиды хүсэнүүдэйнгээ талаар ехэ ехэ гээлтэнүүдтэ оробо. Байлдаанай болоһон газар дээрэ дайсанай гэмтээгдэһэн 27 танк, 5 хуягта транспортёр, 10 полевой ехэ буу, үлэһэн байгаа. Манай сэрэгүүд 420 гаран немецкэ солдат ба офицерые плендэ абаһан байна.

Советскэ авиаци дайсанай сэрэг ба техникын бөөнэрэлгэ хүдар сохилто хээ. Агаарай байлдаануудта 13 немецкэ самолёт унагаагдаба. Тэрээнһээ гадна аэродромууд дээрэ дайсанай 8 самолёт үгы хэгдээ.

Грудзяндз (Грауденц) городһоо хойгуур ба баруун-хойгуур манай сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлбэ. Дайсанай эсэргүүсэлтые нуга дарижа, советскэ частьнууд 10 километр урагшаа дабшаа. Вислын баруун эрье дээрэ харгы замуудай узел ба немецүүдэй хамгаалгын газарай хүсэтэ түшэг тулгууриин пункт болохо Нойенбург гэдэг городые добтолон орожо эзэлһэн байна. Энээнтэй нэгэ доро манай сэрэгүүд Грудзяндз (Грауденц) гэдэг городто хүреэлэгдэһэн дайсанай гарнизониие усадхаха байлдаагаа үргэлжэлүүлбэ. Мүнөөдэр үүр сайхын үедэ 2 батальон гитлеровецүүд Вислын баруун эрьедэ гаталан гараад, хүреэлэлгэһээ мүлтарха гэжэ һэдэһэн байтаа. Дайсанай бүлэг манай подразделенинүүдэй миномётно ба пулемётно буудалгаар үгтагдан ехэнхи хүнүүдээ үгы хэгдээ. Немецүүд бүхы талаһаан Грудзяндз городые халхалжа байһан бүхэжүүлгэнүүдтэ түшэглэжэ, үсэд шанга эсэргүүсэлтэ үзүүлнэ. Советскэ частьнууд хүреэлһэн сахаригаа уйтаруулжа городой захада сүмэрэн оробо. Нэгэ үдэрэй байлдаанда дайсанай 1.500 гаран солдат ба офицер үгы хэгдэбэ. Немецүүлһээ 8 хуягта транспортёр, 34 ехэ буу болон бусад трофей буляагдан абтаба.

Дунайн хойто эрье дээрэ Комарно городһоо зүүгээр дайсан болбол үглөөгүүр эртэ атакаяа һэргээбэ. Немецүүд уйтахан участок дээрэ томо хүсэтэ ябган сэрэгүүд ба 2 танкова дивизиие байлдаанда оруулаа. Айхабтар шанга байлдаанууд боложо, тэрээнэй ябаса дундуур зарим һуурин газарнууд хэдэн дахин гарһаа гарта шэлжэһэн орһон байна. Ехэ гээлтэдэ орожо байжа дайсан болбол хэдэн һуурин газарые эзэлэн абажа шадаа. Байлдаанай болоһон газар дээрэ дайсанай олон ухээр үлэһэн байна. Хүсэтбэшэ мэдээнэй ёһоор, 22 немецкэ танк, 9 хуягта транспортёр гэмтээгдэһэн байна.

Улаан тугта Балтийска флодой авиаци Балтиин далай соо алируулэгдэһэн дайсанай корабльнууд хүдар сохилтонуудые хэбэ. Хамта дээрээ 16.000 тонно уһа түрихэ хэмжээтэй 3 немецкэ транспорт ба нэгэ тральщик шэнгээгдээ.

Флодой лётчигууд агаарай байлдаануудта дайсанай 14 молёдые унагааһан байна.

Бреслау городой оршондо плендэ абтаһан немецкэ фельдфебель Ерземан Гюнтбер гэгшэ нигэ... хөөрэнэ: «Январиин 18-да «Са... вергдэ тус городто сашордэлгоо... үгэ тараагдаба: ородой сэрэгүүд Силезидэ сүмэрэн ороод, Бресл... тээшэ ябажа байна гэжэ хэлэ... бэлэй. Нютагай газетэнүүд ши... үгые эрид таһа буруушаажа, ... бүгэдэ шал худал гэжэ бэш... һэн. Теэд нэгэ хэдэн үдэрэй ... гэрөөд байхада Силезиин Гаул... тер Ханке гэгшэ приказ гар... бэлэй. Тэрээн соотоо хүн зон... нэн дары нүүгты гэжэ эри... табиһан байгаа. Тэрэ хадаа энэ приказые дүүргээгүй хүн бү... шэрүүн хэһээлтэдэ орохо ... заһаа һэн. Арад зоной дунда ... мэгдэрэл һандарал бэшэжэ то... хойлхын аргагүй байна.

Городэй хүн зон болбол ги... ровскэ ёһо гуримтай, тэд... барисаатай байһан ябадалые ... шэлжэ болохо бүхы юумэнүүдөө ... үгы хэхэ гэжэ эрмэлзэ... бэлэй. Олон гэрнүүдэй сонхо... Гитлерэй портредүүд, штурмо... гүүдай мундирнууд, мүн тэрэ... лэн хас тамгатай тугууд хаяг... һан байгаа. Хэдэн мянган ... нууд городһоо ябгаар гар... тэшхээ һэн. Мүльһэтэһэн шо... харгы дээрэ гансата түргэн ябэ... хын аргагүй хүн хаалтанууд бга... болоо бэлэй. Зам харгы дээ... тэшхэн ябаһан бөөм хүниһ... нүүлгын хамаг бэрхэшээлые ... руушынхиеэ амһажа городһо... томашинануудта һуужа тэрһэхэ... һэн фашистска чиновнигуу ... хараа һэн. Тушаан болюжо ... һөн поездүүдтэ байлдаатай... һуури эзэлэн абадаг ба... Хүнүүд ухаа алдаагаа ... юумэнүүд шэнги түрисэл... байгаа. Олон хүнүүд няза ... хэгдэжэ бэе мүсөө гэмтээгэ...

БМАССР-эй советскэ уранзурагшадай союзда

Бурят-Монголые сагаантвардеецүүд ба интервентнүүдһээ сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэл болохо ойе угтуулан республикын уранзурагшад гүрэнэй Ленинэй орденто хүгжэмтэ драмын театр соо выставкэ нээхээр бэлэдхэл хэжэ байна.

РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша суута уранзурагша Ц. Сампилов гэгшэ партизануудай атакые харуулһан ехэ зураг зуража байна.

БМАССР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша нүхэр Мэрдыгеев фронт дээрэ дайлалдажа байһан манай республикын геройнууд ба тылэй геройнуудые харуулһан олохон зурагуудые бэлэдхэжэ эхилээ.

Бурят-Монголһоо граждански Эхэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадалсаһан геройнуудай зурагуудые уранзурагшад А... ков, Дорошенко, Шестакова, ...нуль ба Рудь гэгшэд бэлэд... байна.

Уранзурагай мастерской бэ... ойн үдэр хүртэр олон тоото һайхан зурагуудые бэлэдхэ...

Арсалан Жамбалон

Ехэ привалда

(РАССКАЗ)

...ахагүй үргэн дүн сагаан та-...

...дэшын улаан наран ниһэр-...эр харалгүй аалихан һолжор-..., аяар холо талын дууһалхада ...ойлдон тобойлдон бүхэнгэһэн ...а губөөгэй саагуур дал а орон ...ина. Тэрэнэй улаан ягаан ту-...нууд огторгойн орьёл өөдэ са-...жа, үнгын һайхан гэрэл ба-...уулан байгаалиин нонарама ...аг болон байба.

...эдьхэл хүдэлгэмэ нимэ һай-...н байгаалиин эльгэн дээрэ эн-...тэд урмар үлтыдүүлэн ябаха-... баясажа, бүри дорюунаар ...алнабди. Хүл доогуурнай хаа ...ан хүр саһан шаршагана, ... үе хүй тооһон бурьялна. Энэ ...жам талын үргэн замаар ко-...нно боложо жагсаад тэбхылдэн ...һан бидэнэй толгойн орөйгоор ...рал һаарал бааяна. Үдэшын ...бор хасар нюурнуудыемнай ...лана. Харгын хоёр хажуугаар ...һан саһан дээрэ үдэшын улаа ...ранай һүүлшын аргамжан ту-... тудажа һолонго татан ялбана. Нилээдгүй ута зам ходоргобо-...и... Табяад модо газар я аб-...бти. Үдын хоол хэдыдэ болоо ...м?.. Оо!.. Нилээн үни... Долоон ... үнгэрөө...

Саашадаа ябаха ехэ эсэбэритэй ...ложо эхилбэ. Халууданашьебди. ...рим вэгэн хүлэржэ үһа һаба-...н, хүндөөр уухилалдан ябанал. ...урбуудхай нуутагар харануул ...ошоторөө харгын тооһондо да-...данхай. Хүн бүхэн хүнгэ үр-...шэтэйнууд ха юм: буу, сүүм-... противогаз, хүрзэ—энэ бүл-... бэеымнай дарана. Хүлнүүл ... эсэшоо. Аман хатажа, ... ун-...шье хүрэнэ. Теэд үл аңар-...ууд нимэ походуута дадаһан ...на: бааханшье ялаһан хэбэр ...улнэгүй, үргэшаал дорюун ...тойгоор алхалалдана. Үлэһэн ...комдоһоншье хүн юрдөө ха-...нагүй.

...ба ябаһаар нэгэ набтархан ...ын бооридо хүрэбэб и.

...—Привал,—гэжэ ута колон-...н толгойһоо дамжуулһан абяан ...юстоодхибо. Энэ болбол ехэ ...ивал байгаа. Энээниие үн н й ...еэжэ ябаа һэмди.

...улэг бүлэгөөрөө таһаран. зо-...отой тэгшэ газар шэ эжэ, ...итэйгээр амархаяа һуубаб и. ...дабашьегүй, аниа ябахадаа ...л бэлэдхэлэг тэбхэрнүүд то-...нуудые шэрэһэн тэргэнүүд ...бэгэр хүхэхэн утаануудые ...гэтүүлһөөр бии болоно, тэдэ-... хэлэн тооһоо манежануудые ...иһан сэрэгэйхин хойно хойно-... һубариддаһаар сугларжа ...нэ.

...ахад час тухай болоһон хой-... амтатайхан хоолоо эдижэ са-... бултадаа һүүри һуури аа ...рха гэжэ тарабад. Энэ үедэ ...роо суглажа һууһан бүлэг ...ие обеоржорхибэб: Тэдэнэй ...һаа тамхинай утаан таһар-...уй. Нэгэнэйгээ юуш еб ...н юумэ хөлэжэрхихэлэ бэшэ-... ташаганса энеэлдэшэнэ. ...дэнтэй ниилэжэ, зоноо зэр-... һуугаад, эхэ хүхюун хөө-...өөндэ хамжабаб.

...дэнто фронтовик агитатор ... Андреевич Рогочев өлдэб ... хөөрэжэ энеэдэ гаргана.

...рэнтэ, связной Батуев хаана-...ше ехэл шамдуунаар ерээд, ... бааяса хүндэ хүндөөр ...лан, бидэнэй хажууда ...дтаа хэбтэшэбэ. Сабиргай уруунь хүлһэн дуһал дуһалаар мухарин урдана.

—Энэ хаанаһаа нитөрөө мэгдэ-жэ ерэбэш, али хүндэ намнуулаа гүш,—гээд наадангаа, зонэй дундаһаа нэгэн шоглэжо дуугараадхина.

—Юундэ намайе хүн гэнтэ намнаха болоо юм? Тылэй заставада яаралтай мэдээ абаашаад ерээб...—гээд Батуев бага дураа гутаһан янзаар харюусаба.

—Связнойн ажалда тиимэл һаа бэрхэшээлтэй юун байха юм даа? Мэдээ абаашажа үгэбэл бүхы ажал дүүрэхэ ха юм,—гээд дахин хэншьеб өөрынгөө һанаһаниие хэлэбэ.

—Нүхэр Дуров, нигэжэ таибуруу хэлэнэш даа,—гээд сержант Давыденко буруушааһан хэбэр гаргажа, саашань үргэлжэлнэ:—Связнойн ажал гээшэ тон харюусалгатай ба гэнэтэй хэрэг юм. Нүхэр Батуев хүрөөш даа! Командованиингаа даалгабариие өрхим дүүргээ гээшэш. Бэшэ связистнар нүхэр Батуевһаа жэшээ абажа ябаха ёһотойт.

Сержантын үгэдэ дайрагдаһан Дуров абяагүй болон урмаа хухаржа, нэгэ баахан өөрөөлтөө зэмэлһөө янзатай уруугаа харан бээлэйгээ шэмхэлшэнэ.

—Нүхэр сержант арсашагүй зүб хэлэнэ даа. Дайнай газарта нимэ ябадалнууд холол дайралдадаг юм агша,—гээд Иван Андреевич хөөрэжэ эхилнэ.

—Жэшээлбэл, нэгэтэ намтай нимэ ушар болоһон юм:—1942 оной намар хожомшог үргэн дэлхэйн өөхэн сагаан гадараар хушагдан байха үедэ дайнай газар ороо һэм. Тинхэдэ хүйтэн бороһоншье байгаа. Ехэнхидээ связнойгоор ябадаг байгааб. Эгээл тэрэ намар минии ябаһан ча тэ Сталинградай түлөө тэмсэһэн юм. Доботолгын замаар баруулжал ябахадаа ямар олон жэгшүүритэ үзэгдэлнүүдые хараабибди. Немецүүдэй, манай хото городууд ба тосхонуудые һан арга ан шатааһаниие, баһа Совет кэ эхэнэр ба ухи хүүгэдые зэрлиг муухайгаар алаһан хюдаһыень үзэж хар а бли! Эдэ бүхы аашануудынь тэдэнииэ өөһэдынь хайра гамгүйгөөр хэһэхэ хэрэгтэ бидэниие уряалан дуудажа байгаа.

Тон ехэ хоро үһөөгөөр сэдьхэлээ хүяглан, тэдэниие үзэн ядажа зүрхэн дулдаа шулуун зориг зангидан, тэдэ немецкэ дүтүү сохигдоһон зэрлиг диви инүүдые бүри саашань, тэдэнэй ухэтэй хүнхи нүхэн уруу намнан мүрдэжэ ябаабди.

Байлдаанай нала заха бидэнһээ хэдэн модо холо байгаа. Нэгэ харанхы үлэшэ заабол дайсадые бүхэжэһэн рубежһээнь хөблө сохин усалхаха гэһэн заниралта манай хэды подразделенинүүдтэ үгтэһэн юм. Тиигээд намда тэдэнэй нэгэ зарим подразделениин командирнуудта мэдээ абаашаха даабари үгэбэ. Оборонын нала заха ба бидэнэй хоор ндуур тала, жалга, хонгосог нүхэн, окопуул бии байгаа. Нимэ буртаг газараар һүниин харанхыда ябаха гээшэ бэрхэтэй даа. Тиигэдшье эгээл энэ үлэшэ немецүүд минии ошохо газарые ехэ буунуудаар будажа байба. Тиигэбэшье һаань даабаряа дүүргэхээ гарабаб.

Тала... Харанхы... Оршон тойрон байгаа газарнуудые гэрэлтүүлэн гиналдажа ерээд лэ ехэ буугай һомонууд тэһэрнэ. Байн эдэ тэһэрэлгэнүүд бүри түргэдэбэ.

Гэнтэ, бүришье дүтэхэн нэгэ һомон эшхэрэн ерээд тэһэршэбэл даа. Тинхэдэнь шэхэмни дүлиршэн алдаа һэн. һомонуудай тэһэрээн, галай зуралзаан дундуур, пулемёт, автомадуудай таршаганалдаха таһарнагүй. Энэ һүни газар тэнгэри хоёр, хабиралдан ниилэжэ байһандал байба.

Эдэ бүхы бэрхэшээлнүүдые дабажа, мулхиһөөр харайһаар заһаа метр метрээр хороон, арай гэжэ өөһэдынхидтөө хүрөө һэмби. Минии мэдээ абаашаһан подразделени үглөөгүүр эртэ дайсадай баруун захаһаань хаха бута түрижэ, доботолон ороо һэн. Эндэнь дайсадай хүсэн һулавтар байгаа бшуу. Энэ доботолго дайсадта огто хүлеэгдөөгүй байгаа. Тиигэжэ тэдэнние үй бута сохёод, үшөө саашаа дабхин баруулха һөмди. Связнойн ажал энэ мэтээр гүйсэдхэгдэхэ байгаал даа. Хэрбээ минии хожомдожо, болзор соогоо ерэжэ шадаагүй һаамни, дайсад хэды дахин булюу хүсэ хаяжа, манайхидые һэтэлэн түрихэдөө болохо байгаа.

Иван Андреевичын һэшин хөөрөөе шагнажа хүдэлхеэшье болиншоод, нюурыень гэтэн һууһан Батуев эсэһэнбэшье мартажархёод, нюдэндөө очог баярай гэрэл ялалзуулан байба. Бэшэшье сэрэгшүүд амяа даран харашоод шагнажа һуунад.

—Теэд связной гээшэ харюусалгатай ба аймшагтайшье даалбаринуудые дүүргэдэ бшуу. Тиимэ тулаадань связной гээшэ ехэ һэрэмжэтэй нарнаар ябаха ёһотой,—гээд Иван Андреевич хөөрөөгөө үшөө саашань үргэлжэлнэ:

—Нэгэтэ немецкэ связнойдо энеэдэһэ хүрэмөөр ушар тохёолдоо бэлэй... Би үшөө хоёр нүхэдтэй тагнуулда гараба гээшэб. Хүдөөдэ гараад, нэгэ бүлэг бургааһанда далдалуулан хараашалжа байтараа немецкэ солдадай баахан тосхонһоо гараад, энэ тэрэ һөөр бургааһа зубшаһаар саашалхыень харажархибабди. Тиин сасуу тэрэниие агнажа эхилбэбди. Тэрэ солдат опо опоор, гансаараа тобхойжо байһан гэргэ дүтэлхэдөө хажуу тээшэ хойнорон тэрэ гэртэ орошобо. Энэ үедэ бидэ баһа гэр тээшэ марян ошообобди...

Энэ һуултүй шоно манай гарта оробо хадаш гэһэн бодол толгойдом орожо ябаса. Ойро тойрон немецүүд үгы һэн.

Би нүгөөдүүлээ газаа орхёод, өөрөө дарьхан үүдэ нээжэ ороод ерэбэб. Тэрэ немец минии орохые ойлгобошьегүй ха. Автомат буугаараа айлгажа өнэ гэрэй эзэд болохо хонхигор сагаан болюноһон шарайтай хүгшэн таба тухай наһатай һагаагархан шара басаган хоёрой бинтүй һүү булиан абаад, ама уруугаа шудхажа байба.

Тиихэдэнь: гараа үргэ!—гэжэ ябтад бадашажархибаб. Гэнтэ ухаа алдан эрьелдэжэ, намайе харажархёод, мүнөө фриц шабар лонхотой һүеэ алдажархиба. Шабар лонхын хар-яр гэһэн абяанда сошоһон мэтэ залд гээд, буугаа сэб шүүрэн абантараа, минии тэрээн тээшэ сэхэ шэглүүлһэн буунһаам зуг татажа, нюдөө сабшахаяа болишоод зогсожо байба. Тэрэ зуура нэгэ нүхэрөө ооголжо ерүүлээд, мүнөө фрицын буу зэбсэгыень, абажа ябаһан мэдээень абабабди. Хюмһаа тайруулһан арьяатамнай һүеэшье мартажархёод, борьбо дээрээ бохигонон байгаа һэн.

Бидэнэй тэрэниие туугаад газаашаа гархада һүеэ булаалгаһан хүгшэн бишихан басаган хоёр баярлаһанайнгаа ехэдэ нюдэнһөө үһа дуһалуулан, бидэниие һайхан юрөөлөөр юрөөһөөр үлдөө бэлэй. Хайратайшье байгаа һэн.

Бидэ олоһон олзобо штабтаа асаржа тушаагаа һэмди.

—Тиихэдээ тэрэ фриц хүгшэнэй һүндэ садаа ха юм даа,—гэжэ Батуев гэнтэ Иван Андреевичын үгыень таһа дуурэн, хүхюунээр дуугараадхиба. Батуевай нигэжэ хэлэхэдэнь тойроод шагнажа һуугаачад булта дуурьесэ энеэлдэжэ, һаял сүлөө ороһон хэбэртэй дуутай шууятай болобод.

Энэ үедэ горн үлеэжэ, саатаа ябаха гэһэн юхэо үгэбэ. Эрхим һайнаар амарһаншаа бэемнай хүнгэн боложо, ябадалаа үргэлжэлүүлэн саашалаа һэмди...

Полевая почта 18062—Я.

МТС-үүдээр трактор заһабарилгын ябаса тухай БМАССР-эй Наркомземэй мэдээн

1945 оной февралиин 15.

МТС-үүд	Жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)
Хэжэнгын	100,0
Ехэ-Кударын . .	100,0
Торейскэ	95,4
Чесаның	91,3
Баргажанай . . .	87,3
Закаменай	84.6
Саянтын	81,3
Эгэтын	78,7
Хонхолойн . . .	76,7
Сэлэнгын	76,7
Тимлюйскэ . . .	75,0
Кыренскэ	75,0
Суулгын	75,0
Каб нскын . . .	75,0
Куйтунска . . .	74.0
Гашейн	73,1
Бага-Кушалэйн .	66,6
Иганцын	66,6
Селендумын . . .	65 6
Иволгын	62,9
Хоринэ	6 ,5
Сагаан-Усанай .	60,8
Үшөөтэйн	59,0
Удын	57,1
Тунхэнэй	55,5
Кяхтын	56,0
Бичурын	55,7
Курбын	54,2
Ехэ-Кушалэйн . .	53,3
Окино-Ключевскэ	53,1
Ново-Брянска . .	50,0
Жиримскэ	44.1
Гарбататайн . . .	42,8
Хамта:	68,8

Тарилгада бэлэн

Хүдэлмэришэн Тарятанай Улаан Армиин XXVII жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан Яруунын Мяханай совхоз тарилгада бэлэдхэлэйнгээ бүхы хүдэлмэри дүүргэжэ, бэеэ зэһээд байна. Машинно-тракторна паркнь һайн шанартайгаар заһабарилагданхай. Хүрэнгөө бүгэдынь хааха тарилгын кондицида хүргэһэн байна. Газогенераторна тракторнуудта түлихэ түлишэ хүсэд бэлэдхэгдэнхэй.

Мүнөө полевой станууд заһабарилагдажа байна.

ДАЙЛАЛДАЖА БАЙГАА АРМИ. Зүүн Пруссида. Улаан Армиин частинууд Тильзит гэжэ немецкэ город соогуур гаража ябана.

Э. Дееренскиин фото (ТАСС-эй фотохронико).

„Бурят-Монголой Үнэн" газетын уншагшадай суглаан

Һаяхан Ново-Селенгинскэдэ «Бурят-Монголой Үнэн» газетын уншагшадай суглаан болобо. Тэндэ сомонуудай ба колхозуудай түрүүлэгшэнэр, аймагай албан газарнуудай хүдэлмэрилэгшэд байлсаба.

Харюусалгата редакторай орлогшо нүхэр Лубсанов тус газетын хүдэлмэри тухай хэлэжэ үгөө.

«Бурят-Монголой Үнэн» газетые үргэн ниитэ колхознигуудай дунда улам һайнаар танюулха талаар абажа байһан хэмжээнүүд тухайгаа Загастайн сомоной соведэй түрүүлэгшэ нүхэр Тубанов мэдээсэбэ.

—Манай сомон дотор «Б-М Үнэнине» һүүлэй үедэ һонирхон уншадаг болоо,—гэжэ нүхэр Тубанов хэлэбэ.—Нютагаймнай багшанар мэргэжэлтэн научна гэгээрэлэй темээр гаргагдадаг материалнуудые абажа, һонирхолтой лекцинүүдые бурят-монгол хэлэн дээрэ уншадаг болоо. Һаяхан «Хүн хаанаһаа бии болооб» гэһэн лекци уншагдаа. Саашадаа манай «Үнэн» газетэ иимэрхүү темэтэй материалнуудые гаргажа байгаа һаань ехэ һайн байгаа. «Үнэндэ» гараһан һонин һонин статья болоод уран зохёолнуудые олон зондо танюулжа байхын тулада тусхай уншагша-агитаторнууд томилогдоо. Сталинай нэрэмжэтэ колхоз дээрэ хүдэлжэ байһан Балданова, Лубсанова,—эдэ хоёр агитаторнууд илангаяа магтаалтай. «Үнэнине» уншааша басагаднай ерэхэ ойртоо гү?» гэжэ үбгэд хүгшэд хүлеэжэ һуудаг.

Һүтэйһөө ерэһэн колхозой хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Дампилов иигэжэ хэлээ:

—Бидэнэр газетэ ном уншажа нилеэдшье юумэ ойлгодог гээшэбди. Газетэ ном гаргаха хэблэхэ хэрэгтэ шадал зэргэөрөө туһалжа, «Үнэн» газетые улам һайжаруулалсахабди гэжэ Һүтэйн колхознигуудай зүгһөө найдуулха байнаб.

«Бурят-Монголой Үнэн» газетые үргэн ниитэ зоной дунда нэбтэрүүлхэ талаар, шэнэ үзэгтэ советскэ, партийна активые ба хүдөөгэй хүн зониие һургаха талаар юу хэгдэжэ байһан ба юу хэгдэхэ тухай Сэлэнгын аймагай гэгээрэлэй таһагые даагша нүхэр Осодоев онсошолон хэлэбэ.

—«Үнэн» газетые нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ үзэг бэшэг һула мэдэхэ ябадал һаад тойбо татажа байна. Энэ дутагдал хадаа гансахан «Үнэн» уншахада бэшэ, мүн тэрэшэлэн улад зоной гэгээрэхэ болбосорхо хэрэгтэ тойбо татажа байна гээшэ. Тиимэ дээрэһээ тэрэ дутагдалые саашадань тэсэжэ ябашье болохогүй байһаниинь ойлгосотой. Мүнөө манай аймагай ажалшадай дунда шэнэ үзэг шудалха талаар хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Илангаяа Юрөөгэй, Ноехоной сомонуудта энэ һуралсал һайнаар ябуулагдана. Тэдэ нютагуудай багшанар шэнэ үзэг шудалха талаар һаналаа табижа оролдожо байна. Бусад нютагуудай багшанар болоод гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд энэ гүрэнэй удхатай хэрэгтэ габшагайгаар хандажа, үзэг бэшэг түргэнөөр шудалхын тула «Үнэн» газетые үргэнөөр хэрэглэн нэбтэрүүлхэ уялгатай.

Жаргалантын сомоной соведэй түрүүлэгшэ Рабдан Очиров, Үбэр-Зөөхэйн сомоной соведэй түрүүлэгшэ нүхэр Гармажапова, нүхэр Батуев (Сөлэн-Думын сомон) гэгшэд шэнэ үзэг шудалха гээшэ шухалын шухала асуудал болоод байна, тиимэ дээрэһээ тэрэ үзэгтэ арад зониие түргэнөөр һургахын тула партийна, советскэ организацинууд, гэгээрэлэй нютагуудтахи эмхи-зургаанууд бултадаа оролсохонь шухала гэжэ тэмдэглээ.

«Бурят-Монголой Үнэн» газетын уншагшадай энэ суглаанда хабаадагшад хадаа колхоз нютагуудта хэблэл газетэнүүдые улам һайнаар нэбтэрүүлхэ тухай онэбшотой ба бэетэй хэмжээнүүдые абахабди гэжэ шиидээд тараба.

Хилын саана

Баруун Европодохи дайнай ябуулганууд

ЛОНДОН, февралиин 18. (ТАСС). Союзнигуудай экспедиционно хүсэнүүдэй верховно командованиин штабай мэдээсэл соо хэлэгдэхэнь хадаа Клевеһөө (Германи) зүүн-урдуур союзнигуудай частьнууд үсэд шанга эсэргүүсэлтын боложо байһан мүртэнь нилээдгүй урагшаа дабшаа. Луйзендорфые (Рейнскэ область) эзэлээд, союзнигуудай сэрэгүүд Зигфридын лини дээрэхи ехэхэнээр бүхэжүүлэгдэһэн Калькаром ба Гохом городуудай хоорондохи харгые таһалба. Союзнигуудай сэрэгүүд Гохые хойноһоонь ба баруун-хойноһоонь хүрсэлэнхэй.

Нирс мүрэн дээрэхи союзнигуудай хүүргэ шадархи бүхэжүүлгэ үргэдхэгдэбэ. Дайсаниие олон тооной бетонированна бүхэжүүлгэһээнь намнажа гаргаад, союзнигуудай частьнууд Хассум ба Афферлениие эзэлбэ.

Эхтернахаһаа (Германо-люксембургскын хилэдэ дүтэ) баруун-хойно союзнигууд Рорбах ба Шанквейлерые эзэлбэ. Шанквейлерэй баруун-хойно байһан үндэртэ союзнигуудай бусад частьнууд хүрэбэ. Сюр мүрэн дээрэ хүүргэ шадарай бүхэжүүлгэ райондо мүнөө 3 мили ха[illegible] гүнзэгы болоо.

Февралиин 15-да союзнигуудай сэрэгүүд баруун тээ 1.0[illegible] хүниие плендэ абаба.

Сагай уларилай муу бай[illegible] дээрэһээ авиацийн ябуулга о[illegible]хи районуудаар хизаарлагда[illegible] Франкфуртна-Майниин, Гиссе[illegible]дэхи түмэрзамай объектнүү[illegible] авиацнин соединенинүүд добто[illegible]го хээ. Мүн тэрэшэлэн Франкфурт, Лимбург, Мюнхен [illegible] Ульмадахи транспортна объе[illegible]нүүдтэ сэхилго хэгдээ.

ЛОНДОН, февралиин [illegible] (ТАСС). Дундада далайн с[illegible]гүүлэй театрта ябуулгаа ха[illegible] байһан союзнигуудай зэбсэ[illegible] хүсэнүүдэй штабай мэдээсэ[illegible] соо хэлэгдэхэнь хадаа союз[illegible]гуудай частьнууд Италида в[illegible]руль хэлгээр хизаарлаба.

Авиацийн томохон соедине[illegible]нүүд Италиин зүүн-хойн[illegible] Бреннерскэ оршондо дайса[illegible] харгы замуудта добтолго хэб[illegible]

Союзнигуудай авиаци Германида добтолбо

ЛОНДОН, февралиин 18. (ТАСС). Авиацийн министерствын дамжуулхань хадаа февралиин 15-ай һүни 1300 гаран английскэ бомбардировщигууд Дуйсбург, Майнц, Нюрнберг [illegible] Дессауда добтолго хэбэ. Бомбардировщигуудые үдэшэһэн һүн[illegible] истребительнүүд дайсанай а[illegible]ромуудта добтолоо.

Берлиндэхи байда[illegible]

ПАРИЖ, февралиин [illegible] (ТАСС). Берлинһээ ерэһэн [illegible] дүүдэй мэдээнһээ үндэһэ[illegible] Берлиндэ урда мэтэ мэт[illegible] һандарал үргэлжэлһээр гэж[illegible] рижскэ радио дамжуулна. [illegible]линдэ мянгаад мянгаад [illegible] гадагшадые тээһэн поезд[illegible]дай ерэлгэ үргэлжэлһ[illegible] Поезд соогоо һууха [illegible]рияа буляалдажа тэр еэн г[illegible] дэгшэдэй хоорондо хэрүүл [illegible] морол болоно, тэрэнэй эс[illegible] алагдаһан ба шархатаһан [illegible]нүүд олоор үзэгдэнэ.

Номгон далай дээрэхи дайн

Филиппины дээрэ американска сэрэгүү[illegible] шэнээр буулгагдаба

ЛОНДОН, февралиин [illegible] (ТАСС). Номгон далайн бар[illegible] урда хубида байһан союзнигу[illegible] зэбсэгтэ хүсэнүүдэй нэгэд[illegible] командованиин штабай мэд[illegible] соо хэлэгдэхэнь хадаа амер[illegible]скэ сэрэгүүд Корригидор [illegible]нильскэ бухта орохо зам д[illegible] буудһан ба энэ арал дээрэ ш[illegible]ла пунктнуудые эзэлбэ. А[illegible]канскэ сэрэгүүдэй гээлтэ [illegible] бэшэ. Корригидор аралые [illegible] Батан гэжэ хахад аралые эзэ[illegible] ябадал болбол американска [illegible]нануудай Манильскэ хушуу [illegible] һаадгүй ябаха ябадалые хан[illegible]

Манай республика дотор

Алдарта железнодорожник

Улан-Удын деподо 40 жэл соо хүдэлмэрилһэн 70 наһатай Б. Будников гэгшэ ажал дээрээ үндэр бүтээсэ туйлажа, даалгабаритаа нормоёо саг үргэлжэ 180—200 процент дүүргэнэ. Нүхэр Будников «алдарта железнодорожник» гэһэн значёгоор шагнагдаһан юм. Иигэжэ үбгэн—патриот баатар Улаан армидаа туһалжа, ажалай үндэр бүтээсэ туйлажа ябана.

15 процент продукци түсэбһөө гадуур

Заиграйн промкомбинадта гурбан агуухэ союзна державануудай—Советскэ Союз, Америкын Холбоото Штадууд ба Великобританиин хүтэлбэрилэгшэдэй Крымдэ болоһон Конференциин тухай митинг боложо, хэдэн хүнүүд үгэ хэлэбэд.

Тус комбинадай коллективэйхид гурбан державын хүтэлбэрилэгшэдэй Конференциин шиидхэбэриие халуунаар угтажа, дайсанаа эсэслэн хюдаха хэрэгтэ стахановска ажалаараа туһалжа, республикынгаа алдарта 25 жэлэй ойдо түсэбһөө гадуур 15 процент продукци гаргаха социалистическэ уялга абабад.

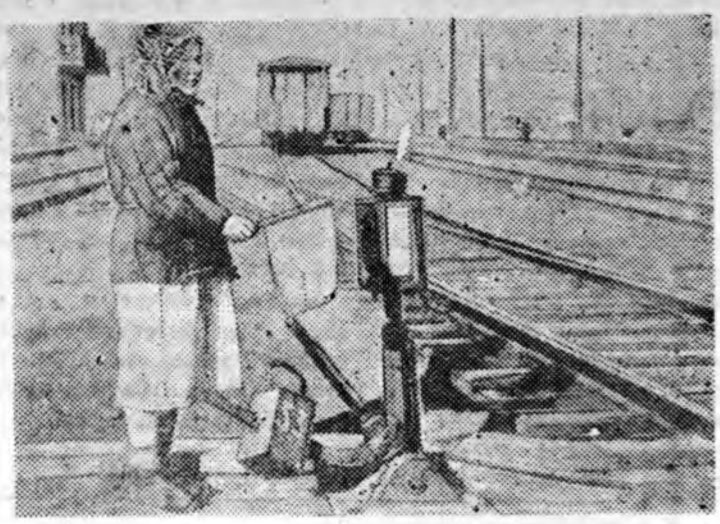

4-дэхи таһагай (Улан-Удын станци) эрхим стрелочница нүхэр И. С. Андронович гэгшэ стрелочнэ ажахыгаа жэшээтэ һайнаар табиһанайнгаа түлөө «Отличник движения» гэжэ значогоор шагнагдаһан байна.
А. Поповой фото.

Үбэгэн колхознигуудай зүблөөн

Хабарай тарилгые һайнаар үнгэргэхын тухай асуудалые шүүмжэлбэрилхын тулада хүдөө ажалые һайнаар мэдэхэ аймагай 60 гаран үбгэд—колхознигуудай зүблөөн Тарбагатайда болобо.

Дайн сэрэгэй үсын 4-дэхи хабарай тарилгын зорилгонууд тухай ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Балханов элидхэл хэбэ. Тэрэнэй һүүлээр зүблөөндэ хабаадалсаһан үбгэд өөр өөрынгөө һанал бодол тухай үгэ хэлэбэд.

Тиигээд газаа элдүүрилгые һайжаруулха, агротехническэ хэмжээнүүдые пяттаар сахиха, бүхы полевой хүдэлмэринүүдые саг дары дүүргэхэ гэжэ зүблөөндэ хабаадалсагшад аймагай бүхы эрэгтэй эмэгтэй колхознигуудта хандаба.

Дүй дүршэлнүүдээ залуу колхознигуудта дамжуулан үгэжэ, тэдэнэрые үндэр ургаса абалгада һургахабди, мүн тэрэшэлэн колхозуудайнгаа хүтэлбэрилэгшэдтэ болон бригадирнуудта туһалхабди гэжэ өөрынгөө зүгһөө үбгэд уялга абаба.

Дайшалхы танк байгуулгада

Хориин аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой членүүд дайшалхы танкова колонно байгуулгада эдибхитэйгээр хабаадалсажа 110.000 түхэригтэ бэшүүлэжэ, 60.000 түхэриг гар дээрэ сэбэр мүнгөөр оруулба. Тус колхозой түрүүлэгшэ Д. Базаржапов 6.000 түхэригтэ, МТФ-е даагша П. Рабдапов 10.000 түхэригтэ бэшүүлжэ, сэбэр мүнгөөр оруулба. Мүн тэрэшэлэн колхознигууд нүхэр Гатапова, Цыбикова гэгшэд 5—5 мянган түхэригтэ бэшүүлжэ сэбэр мүнгөөр оруулбад.

Дамжуулгын Улаан туг абаба

Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдһээ сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ойдо зорюулан социалистическэ мүрысөөндэ эдибхитэйгээр оролсожо, Баунтын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Сыденов, парторганизациин секретарь нүхэр Доржиев) январь һарынгаа түсэб эрхим һайн шанартайгаар 140 процент дүүргэжэ, ВКП(б)-гэй айкомой ба аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй дамжуулгын Улаан туг абаба.

К. СОТНИКОВ.

Харюусалгата редактор
Ц. Г. ГАЛСАНО[illegible]

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул Ленина, 25. ТЕЛЕФОНЫ: ответ. редактора—23. АТС—180; зам. ответ. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23: отделов: партийной жизни и промышленности—7-89; сельского хозяйства—6-03, писем переводов—6-03 (2 зв.); объявлений—2-62 (2 зв.).

Н—00295 Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5[illegible]